

ОСОБЛИВОСТІ РОЛІ ВЕДУЧОГО ТРЕНІНГОВОЇ ГРУПИ В СП ТРЕНІНГАХ З ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

На даний час соціально-психологічні тренінги надійно увійшли в повсякденну практику інтерактивного навчання, тренінгова форма навчання має власні переваги та перспективи, інтерес до тренінгів зростає і охоплює все нові і нові сфери людської діяльності. Широко поширеною є думка, що успіх СПТ залежить від вживаних психотехнік, завдань, вправ тощо. Проте це не зовсім так, ефективність тренінгу в значній мірі також залежить від особистості ведучого тренінгу, від його вміння створити в групі атмосферу емпатії, щирості, саморозкриття, досягти взаєморозуміння між членами групи і ведучим.

Під час тренінгу ведучий виконує такі функції:

- керівну;
- експертну;
- аналітичну;
- посередницьку;
- зразка поведінки для учасників.

Ведучий тренінгу не може бути випадковою людиною, яка вирішила виявити себе в цій сфері діяльності. Це має бути людина, здатна керувати групою, знаходити спільну мову з людьми різного віку, професій, рівня освіти, характеру та статті. Окрім того, оскільки впродовж роботи ведучий може зустріти зовсім різних людей, зіткнутися з різними проблемами, він повинен мати великий запас терпіння, витримку і вольовий самоконтроль.

Особистісні характеристики ведучого, його знання, навички, вміння є таким же засобом розвитку групи, як і застосовувані психотехніки, виконувані завдання чи вправи.

Варто зазначити, що в дискурсі тренінгу з прийняття рішень позиція ведучого, його стиль керівництва групою і методи роботи стають особливо важливими. Загалом вважається, що демократичний стиль управління є більш продуктивним, ніж авторитарний чи ліберальний.

Проте процес прийняття рішень — це складний процес аналізу проблеми, пошуку альтернатив, прогнозування ризиків, прийняття відповідальності та просування прийнятого рішення. Прийняття рішень потребує не лише розвинутих аналітичних здібностей та емоційного інтелекту, але і відповідної комунікативної компетентності та психологічної і управлінської культури. А самі рішення можуть прийматись в умовах визначеності, коли результат вибору точно відомий для кожного варіанту; ризику, коли результат вибору для кожного з варіантів невідомий, але можна визначити його ймовірність; та невизначеності, коли неможливо визначити ймовірності для кожного з варіантів. Відтак, залежно від мети конкретного тренінгу, потреб його учасників та групової ситуації, ведучий має вміти застосовувати всі стилі керівництва групою.

Окрім того, відповідно до того, як проходять етапи модельованого процесу прийняття рішень тренінговою групою, основна функція ведучого теж змінюється. На етапі постановки мети ведучий виконує керівну функцію. На етапах вивчення проблеми, вибору і обґрунтування критеріїв ефективності рішення та формулювання оптимального рішення його функція трансформується в експертну. А на етапах прийняття та імплементації рішення, а також аналізу ефективності його виконання функцією ведучого стає аналітична функція.

Таким чином, можна зауважити, що роль ведучого СП тренінгу з прийняття рішень відзначається складністю поставлених завдань, які потребують від ведучого самоконтролю, широкого спектру навичок та вмінь, в тому числі — вміння враховувати ситуацію, що склалась в групі, та змінювати власний підхід як до методів ведення тренінгу, так і до своєї власної ролі в тренінгу, залежно від динаміки, що демонструє тренінгова група.